

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา: ประวัติศาสตร์ ม.1

หน่วยการเรียนรู้: ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของเรา

เรื่อง: ประวัติวัดพุทธมณฑล (วัดพระยี่น)

ระยะเวลา: 2 คาบ (สัปดาห์ละ 1 คาบ)

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ:

- **ด้านความรู้ (K):** อธิบายประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดพุทธมณฑล (วัดพระยี่น) ได้อย่างถูกต้อง
- **ด้านทักษะ (P):** วิเคราะห์ความแตกต่างและลักษณะเด่นของพระพุทธรูปยืนศิลปะทวารวดี
- **ด้านเจตคติ (A):** ตระหนักและเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุในท้องถิ่นตนเอง

2. สาระสำคัญ (Big Idea)

วัดพุทธมณฑล (วัดพระยี่น) เป็นโบราณสถานสำคัญของจังหวัดมหาสารคาม เป็นที่ประดิษฐาน "พระพุทธรูปยืนศิลปะทวารวดี" พระพุทธรูปยืนศิลปะทวารวดีอายุกว่าพันปี ซึ่งสะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมโบราณในแถบลุ่มน้ำชีและการสืบทอดความเชื่อทางศาสนาของคนในชุมชนจากอดีตสู่ปัจจุบัน

3. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด (กลุ่มสาระสังคมศึกษา)

- **ส 4.3:** เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย
- **ตัวชี้วัด:** อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรโบราณในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (หรือการตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่น) และยกตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหรือโบราณสถานที่สำคัญ

4. สาระการเรียนรู้

- **ประวัติความเป็นมา:** การค้นพบพระพุทธรูปศิลปะทวารวดีและชิ้นส่วนศิลปกรรม
- **ลักษณะทางศิลปกรรม:** ความโดดเด่นของพระพุทธรูปยืนปางประทานพร (ศิลปะทวารวดี)
- **ความเชื่อและพิธีกรรม:** งานนมัสการพระยี่นในช่วงเทศกาลสงกรานต์และประเพณีสงกรานต์

5. การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ (รูปแบบ 5E)

ขั้นที่ 1: สร้างความสนใจ (Engagement)

- ครูนำภาพถ่าย "พระพุทธรูปมงคล" และ "พระกรุณาคุณ" มาให้นักเรียนดู แล้วตั้งคำถามกระตุ้นความคิด: "นักเรียนคิดว่าพระพุทธรูปองค์นี้สร้างจากวัสดุอะไร และมีอายุกี่ปี?"

ขั้นที่ 2: สำรวจและค้นหา (Exploration)

- แบ่งกลุ่มนักเรียนสืบค้นข้อมูลจากใบความรู้ หรือสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับวัดพุทธมงคล (หรือหากเป็นไปไม่ได้ ครูพานักเรียนลงพื้นที่แหล่งเรียนรู้จริงที่ อ.กันทรวิชัย)
- นักเรียนบันทึกข้อมูลสำคัญ เช่น ปีที่ค้นพบ, ลักษณะพระพักตร์ และความเชื่อเรื่องความศักดิ์สิทธิ์

ขั้นที่ 3: อธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

- ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอความเชื่อมโยงระหว่าง "วัดพุทธมงคล (พระยืน)" และ "วัดสุวรรณवास (พระนอน)" ซึ่งเป็นโบราณสถานคู่แฝดในพื้นที่
- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ศิลปะทวารวดี เช่น ลักษณะพระชนง (คิ้ว) ต่อกันเป็นรูปปีกกา และพระริมฝีปากหนา

ขั้นที่ 4: ขยายความรู้ (Elaboration)

- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า "ถ้าเราเป็นมัคคุเทศก์น้อย เราจะแนะนำวัดพระยืนให้ชาวต่างชาติรู้จักได้อย่างไร" * เชื่อมโยงความสำคัญของวัดในฐานะศูนย์กลางจิตใจของชาวมหาสารคาม

ขั้นที่ 5: ประเมินผล (Evaluation)

- นักเรียนทำใบงาน "บันทึกประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวัดพระยืน"
- สะท้อนความคิดเห็นผ่านกิจกรรม "หนึ่งประโยคที่อยากบอกพระยืน"

6. สื่อ / แหล่งเรียนรู้

- สื่อออนไลน์: วิดีโอสารคดีท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จังหวัดมหาสารคาม
- แหล่งเรียนรู้: วัดพุทธมงคล ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย
- อุปกรณ์: ใบความรู้เกี่ยวกับศิลปะทวารวดีในอีสาน

7. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ความรู้ (K)	ตรวจใบงานประวัติวัดพระยืน	แบบบันทึกคะแนน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
ทักษะ (P)	สังเกตการวิเคราะห์ศิลปกรรม	แบบประเมินพฤติกรรมกลุ่ม	ระดับคุณภาพ "ดี"

สิ่งที่วัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
เจตคติ (A)	การตอบคำถามแสดงความรักท้องถิ่น	แบบสังเกตความสนใจ	ระดับคุณภาพ "ผ่าน"

8. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เน้น

- รักความเป็นไทย: ภาคภูมิใจในโบราณวัตถุและศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดมหาสารคาม
- ใฝ่เรียนรู้: มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลประวัติศาสตร์นอกตำราเรียน